

Udenrigsministeriet

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

26. november 2009

SAMLENOTATER

Forretningsordener

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 27. november 2009 vedlægges Udenrigsministeriets samlenotater vedrørende dagsordenspunkt 6:

- a) Forretningsorden for Rådet
- b) Forretningsorden for Det Europæiske Råd

Per Stig Møller

Forretningsorden for Rådet

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Tilpasning af den eksisterende forretningsorden for Rådet som konsekvens af Lissabon-traktatens ikrafttrædelse 1. december 2009.

2. Baggrund

Rådets forretningsorden fastsætter de nærmere procedure-regler for arbejdet i Rådet og har været genstand for løbende ændringer og tilpasninger gennem årene. Rådets forretningsorden er senest ændret ved rådsafgørelse 2008/945 af 8. december 2008.

I forbindelse med Lissabon-traktaten ændres arbejdet i Rådet på en række punkter bl.a. som følge af, at Rådet (Almindelige anliggender og eksterne forbindelser) deles op i to rådsformationer – hhv. rådsformationen for eksterne forbindelser som får fast formand i skikkelse af den Høje Repræsentant og rådsformationen for almindelige anliggender, der fastholdes under det nationale formandskabs ledelse.

Vedtagelsen af en ny forretningsorden for Rådet er en naturlig konsekvens af Lissabon-traktatens ikrafttrædelse og kan derfor tidligst ske, når Lissabon-traktaten er trådt i kraft 1. december 2009. Den nye forretningsorden baserer sig i vidt omfang på den nuværende udgave. I en situation, hvor der er bred enighed om teksten, planlægger Formandskabet en formel vedtagelse af Rådets nye forretningsorden som a-punkt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 1. december 2009. Dermed vil Rådets nye forretningsorden kunne træde i kraft på samme dag som Lissabon-traktaten.

3. Hjemmelsgrundlag

Efter Lissabon-traktatens ikrafttræden den 1. december 2009 følger det af artikel 240, stk. 3, i traktaten om den Europæiske Union Funktionsmåde, at Rådet vedtager sin egen forretningsorden.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formålet med forretningsordenen for Rådet er at fastlægge de mere detaljerede regler for Rådets arbejde. Den udgave af Rådets forretningsorden, som planlægges at træde i kraft ved Lissabon-traktatens ikrafttrædelse 1. december baserer sig i vidt omfang på den i dag gældende forretningsorden for Rådet, idet der navnlig er tale om følgende tilpasninger:

1) Opdelingen af Rådet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) i to rådsformationer og en generel beskrivelse af hver rådsformations arbejdsområde. Rådet (Almindelige Anliggender) ledes fortsat af det nationale formandskab og vil have en central rolle i forberedelsen af DER (formuleringerne i Rådets forretningsorden om denne forberedende rolle ift. DER er duplikeret fra DER's forretningsorden). Rådet (Almindelige anliggender) får endvidere en generel koordinationsrolle i forhold til de horisontale spørgsmål, som vedrører flere politikområder, og i forhold til de øvrige rådsformationer med undtagelse af Rådsformationen for Eksterne Forbindelser. Der er dog grundlæggende tale om opgaver, som i dag varetages under første del af Rådet (Almindelige Anliggender og Eksterne Forbindelser).

Rådsformationen for Eksterne Forbindelser bliver ansvarlig for den Fælles Udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, handelspolitikken og udviklingsbistanden. Rådsformationen vil få fast formand i skikkelse af den Høje Repræsentant.

2) En styrkelse af programmeringen på tværs af formandskaber: Forretningsordenen beskriver bl.a. ordningen med trioformandskabsprogrammer, som dækker tre formandskaber (18 måneder) og bliver til på grundlag af tæt samarbejde med DER-formanden, kommissionsformanden og den Høje Repræsentant for så vidt angår rådsformationen for Eksterne Forbindelser. Hensigten er at bidrage til at sikre en mere langsigtet og velkoordineret programmering på tværs af formandskaberne mhp. at styrke sammenhængen i EU's ageren inden for alle politikområder.

3) Tekniske tilpasninger, som følge af den øgede rolle til de nationale parlamenter beskrevet i Lissabon-traktatens Protokol om de nationale parlameters rolle i Den Europæiske Union og Lissabon-traktatens Protokol om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet. Særligt gælder tilpasningen den periode på otte uger, som skal forløbe mellem det tidspunkt, hvor et udkast til lovgivningsmæssig retsakt stilles til rådighed for de nationale parlamenter på Unionens officielle sprog, og det tidspunkt, hvor det sættes på Rådets foreløbige dagsorden med henblik på vedtagelse eller vedtagelse af en holdning inden for rammerne af en lovgivningsprocedure. Undtagelser herfra i tilfælde af en sags hastende karakter er også beskrevet i overensstemmelse med art. 4 i den omtalte Protokol om de nationale parlameters rolle i den Europæiske Union.

4) På linje med TEU art 16, stk. 8 deles Rådets dagsorden op i to dele, der vedrører henholdsvis forhandlinger om EU's lovgivningsmæssige retsakter – således som dette begreb følger af Lissabon-traktaten – og foranstaltninger af ikke-lovgivningsmæssig karakter. Rådets samlinger vil være tilgængelige for offentligheden fsva. førstnævnte, mens første og eventuelle efterfølgende drøftelser for så vidt angår sidstnævnte vil være offentligt tilgængelige på

samme måde som i dag. Rådets forretningsorden opregner derudover konkrete foranstaltninger til gennemførelsen af denne åbenhed (bestemmelser om videostreaming mm.)

5) Tekniske tilpasninger af bestemmelserne i forretningsordenen om proceduren for kvalificeret flertal i overensstemmelse med Lissabon-traktatens protokol om overgangsbestemmelser (videreførelse af Nice-bestemmelserne indtil 31. oktober 2014 med mulighed for på anmodning at kunne anvende disse indtil 31. marts 2017, hvor de helt bortfalder).

6) Teknisk tilpasning af de eksisterende bestemmelser om formandskabet for Rådets forberedende organer, hvor der særligt sker ændringer på det eksterne område med fast formand for den Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske komité og de fleste af arbejdsgrupperne på det eksterne område.

7) Teknisk tilpasning af de eksisterende bestemmelser om repræsentation over for Europa-Parlamentet og Europa-Parlamentets udvalg, som følge af, at Rådsformationen for Eksterne Forbindelser får fast formand.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Ikke relevant.

9. Høring

Sagen har ikke været i høring.

10. Regeringens foreløbige holdning

Udkastet afspejler de hensyn til en effektiv mødeledelse samt behovet for fastlæggelse af rammer for koordination mellem alle implicerede aktører, som regeringen lægger vægt på og ses som en teknisk tilpasning af den eksisterende Rådets forretningsorden til de bestemmelser, som er indeholdt i Lissabon-traktaten.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er bred enighed om den foreliggende tekst.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Rådets forretningsorden med de tilpasninger, der følger af Lissabon-traktaten har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Foreløbig udgave af Rådets forretningsorden blev fremsendt udvalget til fortrolig underretning 27. oktober 2009 ifm.

fremsendelsen til udvalget af en rapport til DER 29.-30. oktober 2009 om status for det forberedende arbejde med Lissabon-traktaten.

Forretningsorden for Det Europæiske Råd

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Vedtagelse af en forretningsorden for Det Europæiske Råd i konsekvens af Lissabon-traktatens ikrafttrædelse 1. december 2009.

2. Baggrund

Med Lissabon-traktaten omdannes Det Europæiske Råd til en EU-institution. Som følge heraf skal der vedtages en forretningsorden for Det Europæiske Råd, som fastlægger de nærmere procedureregler for Det Europæiske Råds arbejde.

Vedtagelsen af forretningsordenen for Det Europæiske Råd følger af Lissabon-traktaten og kan derfor tidligst ske, når Lissabon-traktaten er trådt i kraft. Formandskabet planlægger på den baggrund vedtagelse af forretningsordenen ved en skriftlig procedure med henblik på forretningsordenens ikrafttræden samme dag som Lissabon-traktaten træder i kraft den 1. december 2009.

En række af Det Europæiske Råds opgaver fremgår direkte af traktatteksten. Dette gælder frem for alt hovedopgaven at tilføre Unionen den fremdrift, der er nødvendig for dens udvikling, og fastlægge dens overordnede politiske retningslinjere og prioriteter. Disse opgaver er ikke nye. Traktaten indeholder desuden regler af mere teknisk karakter om for eksempel mødekadence, muligheden for bistand fra andre ministre i møderne og om den faste DER-formands opgaver. Af væsentlige opgaver nævnes blandt andet forberedelsen og ledelsen af Det Europæiske Råds arbejde samt sikring af arbejdets kontinuitet. DER vil ikke have lovgivningsmæssige beføjelser.

I tilknytning til traktatens bestemmelser er der behov for i en forretningsorden at fastlægge mere detaljerede regler for Det Europæiske Råds arbejde. Dette omfatter blandt andet regler om mødeindkaldelse, frister for dagsordener, delegationernes størrelse og regler om varigheden af møder m.v.

3. Hjemmelsgrundlag

Efter Lissabon-traktatens ikrafttræden den 1. december 2009 følger det af artikel 235, stk. 3, i traktaten om den Europæiske Union Funktionsmåde, at Det Europæiske Råd vedtager sin egen forretningsorden.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formålet med forretningsordenen for Det Europæiske Råd er at fastlægge de mere detaljerede regler for Det Europæiske Råds arbejde. Dette omfatter på den ene side

bestemmelser af ganske teknisk karakter og på den anden side bestemmelser af mere substansmæssig karakter eksempelvis om den faste formands samarbejde med de nationale roterende formandskaber.

For så vidt angår de tekniske regler omhandler udkastet til forretningsordenen en række bestemmelser, der omfatter vidt forskellige emner, herunder bestemmelser om mødekadence (at DER holder møder to gange hvert halvår), fastlæggelsen af datoer for afholdelsen af møder, frister for udsendelse af kommenterede dagsordener til det generelle Råd og frister for indmeldelse af emner til optagelse på dagsordenen. Der er også bestemmelser om, at et møde i Det Europæiske Råd maksimalt kan strække sig over to dage, at delegationernes størrelse maksimalt må udgøre 20 personer, bestemmelser om efterlevelse af sprogregimet for dokumenter, som foreligger på Det Europæiske Råd og om offentliggørelse af Det Europæiske Råds afgørelser i EU-tidende.

For så vidt angår de mere substansmæssige bestemmelser indeholder udkastet til forretningsordenen regler, der giver mere præcise retningslinjer for den faste formands virke, herunder i samspillet med de nationale roterende formandskaber. Udkastet indeholder således en lang række bestemmelser, som fastslår, at den faste formand skal koordinere eksempelvis fastlæggelsen af mødedatoer med de nationale formandskaber. Endvidere følger det, at den faste formand med henblik på at sikre forberedelsen og kontinuiteten i Det Europæiske Råds arbejde skal etablere et tæt samarbejde og koordination med det nationale formandskab og med formanden for Kommissionen. Dette indebærer blandt andet, at den faste formand skal konsultere den nationale formand og formanden for Kommissionen i fastlæggelsen af den kommenterede dagsorden for DER. Forretningsordenen nævner også en række opgaver, som påhviler det nationale formandskab. Det fremgår således, at den nationale formand i konsultation med den faste formand vil skulle afrapportere til DER fra arbejdet i Rådets øvrige rådsformationer. Den nationale formand vil desuden skulle fremlægge formandskabets prioriteter samt afrapportere ved formandskabets afslutning over for Europa-Parlamentet.

Forretningsordenen indeholder også bestemmelser om offentliggørelse af stemmeresultater, stemmeforklaringer og om adgang for dokumenter. For sidstnævntes vedkommende finder reglerne for Rådet – med de nødvendige tilpasninger – tilsvarende anvendelse for DER.

Endelig fremgår det af udkastet, at det vil være rådsformationen for Almindelige Anliggender, som vil forestå forberedelsen af Det Europæiske Råds møder ved drøftelse af kommenterede dagsordener, udkast til beslutninger og udkast til konklusioner. Formuleringerne i DERs forretningsorden om rådsformationen for Almindelige Anliggendes rolle i DER-forberedelsen er duplikeret i Rådets forretningsorden.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Ikke relevant.

9. Høring

Sagen har ikke været i høring.

10. Regeringens foreløbige holdning

Udkastet afspejler de hensyn til en effektiv mødeledelse samt behovet for fastlæggelse af rammer for koordination mellem alle implicerede aktører, herunder det nationale formandskab, som regeringen lægger vægt på.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er bred enighed om den foreliggende tekst.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

DERs forretningsorden har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Rapport til DER 29.-30. oktober 2009 om status for det forberedende arbejde med Lissabon-traktaten, i hvilken arbejdet med DERs forretningsorden blev fremsendt udvalget til fortrolig underretning 27. oktober 2009.